

Ρύθμιση χρεών και πανωτόκια

Του Σ. ΚΟΣΜΙΔΗ

Η συζήτηση για τα πανωτόκια επαναφέρει στην επικαιρότητα το φαινόμενο διατάξεων νόμων που ρυθμίζουν ευνοϊκά χρέη διαφόρων επαγγελματικών ομάδων ή και ατόμων προς το Δημόσιο, τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, τις τράπεζες ή άλλους φορείς. Οι ρυθμίσεις αυτές αφορούν συνήθως τη διαγραφή προσουλήσεων, προσήμων και επιβαρύνσεων εκπρόθεσμη καταβολής και τη ρύθμιση της πρωτογενούς οφειλής-κεφαλαίου σε μεγάλο αριθμό δόσεων που υπερβαίνει συχνά την τρέχουσα κάθε φορά κυβερνητική θητεία. Στην ψήφιση τέτοιων ρυθμίσεων εμφανίζεται διακομματική συναίνεση και πλειοδοσία. Οι ευνοούμενοι, ευτυχώς για τη ρύθμιση, συμμορφώνονται προσωρινά, εξασφαλίζοντας κορήγηση ποσοποικτικών ενημερότητας και αναβολή διώξεων και σε λίγους μήνες δικδικούν ή αναμένουν την επόμενη. Η προεκλογική ενδοτικότητα στις πύσεις ρυθμίσεων αποτελεί παράδοση που δικαιολογεί την εύλογη προσδοκία. Η αρχή της αναλογικότητας και της ίσης μεταχείρισης συνιστά ευπρεπές επείρημα υπέρ της επόμενης ρυθμισης. Ως και σωματεία ή συντονιστικές ή αγωνιστικές επιτροπές έχουν κατά καιρούς συσταθεί με νόμιμο (:) σκοπό την απαλλαγή από οφειλές.

Δεν είναι πάντοτε αδικαιολόγητη η πρωτοβουλία ρυθμίσεων. Ένα καταστρεπτικό τοπικό φαινόμενο (σεισμός, πλημμύρα κτλ.) πλήττει καιρία τη δυνατότητα συνέπειας των επόπιων επαγγελματιών και εργαζομένων στις υποχρεώσεις τους. Ουδείς πολίτης αμφισβητεί την ανάγκη ρυθμιστικής παρέμβασης στα προβλήματα που γεννώνται στις περιπτώσεις αυτές. Εύλογη αμφισβήτηση για την ίδια την ύπαρξη μιας οφειλής καθιστά αναγκαία τη νομοθετική παρέμβαση. Ωστόσο δεν είναι αποδεκτή ρύθμιση για τα χρέη μιας επαγγελματικής τάξης, χωρίς επαρκή δικαιολογητική βάση, γιατί δημιουργεί συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού. Ο νοικοκύρης επαγγελματίας συχνά ματώνει για να είναι συνεπής, ενώ άλλος με υπεξαιρούμενα χρήματα χρηματοδοτεί άλλες δραστηριότητες. Το νοικοκυρεμένο αθλητικό σωματείο καταβάλλει τις οφειλές του και με το περίσσειμα χρηματοδοτεί την ανάπτυξη του, ενώ άλλο σωματείο, ασυνεπές στις υποχρεώσεις του, χρησιμοποιεί ένα χρήματα, π.χ. για την ενίσχυση του στις μεταγραφές. Προφανής είναι και η ζημία των «δανειστών» της ρύθμισης (Δημόσιο, Ταμεία κτλ.), που με τη σειρά τους στερούνται εισόδων βεβαιωμένων για κάποια χρονική στιγμή και με τη διαγραφή ή τον ετεροχρονισμό της εξόφλησης επιβαρύνονται, με τα ελλείμματα που δημιουργούνται. Αυτόματες επιπτώσεις τέτοιων ρυθμίσεων αποτελούν η επεκτατικότητα (και άλλες ομάδες ζητούν ίδια ευνοϊκή μεταχείριση), η επαναληπτικότητα (οι ίδιοι ζητούν τα ίδια για την ταυτότητα του λόγου), η προσθετικότητα (ως τώρα συνεπείς προσχωρούν στην ομάδα των ασυνεπών), η αλληλεγγύη (δώσατε στους μεν, δώσατε και στους δε). Οι ρυθμίσεις χρεών πρέπει να υπακούουν σε αυστηρούς κανόνες. Ανυπαίτητες αδιέξοδες καταστάσεις και εύλογες νομικές αμφισβητήσεις είναι δύο επαρκείς λόγοι ρυθμιστικής παρέμβασης, όταν είναι απώσοποι και χωρίς διακρίσεις. Οι απολογικές εκθέσεις που συνοδεύουν τις διατάξεις των ρυθμίσεων πρέπει να είναι σαφείς και να θεμελιώνουν την ανάγκη ρύθμισης, με απεικόνιση και οικονομικών στοιχείων. Αντίθετα, οι φωτογραφικές και αναπαιλόγτες ρυθμίσεις είναι εξ ορισμού χαριστικές και φαύλες και πρέπει να αποκρούονται.

Χαριστικές πράξεις

ή αναγκαίες κρατικές

παρεμβάσεις;